

PORSGRUNN KOMMUNE

KOMMUNEDELPLAN FOR GRØNNSTRUKTUR OG FRILUFTSLIV

Planprogram

Fastsatt i Formannskapet 26.11.2020

Sammen om Porsgrunn

Innledning

En kommunedelplan for grønnstruktur og friluftsliv kan brukes som grunnlag for forvaltning og drift av grønnstruktur og friluftsliv i Porsgrunn kommune. En vedtatt kommunedelplan vil også legge føringer for neste rullering av kommuneplanens arealdel. Forvaltning og drift av kommunens grønnstruktur og de mange friluftsområdene bygger også opp under satsingen på bedre folkehelse for kommunens innbyggere, og er med på å sette fokus på de klimaendringer vi nå ser.

Kommunen ønsker å legge til rette for gode tur- og rekreasjonsområder. Å ha mulighet til å gå på tur i nærområdet sitt er viktig for livskvaliteten til mange nordmenn. Kommunen jobber også for å ivareta sammenhengende strukturer av naturpregede områder i tettsteder, og i det videre arbeidet med kommunedelplanen skal det vurderes om kommunens grønnstruktur og friluftsliv er tilgjengelig, variert nok, og hvilke kvaliteter grønnstrukturen har.

Grønnstruktur defineres som veven av store og små naturpregede områder i byer og tettsteder. Den inneholder naturområder, turdrag, friområder og parker. Den rommer lekeplasser, snarveier, områder som skolene benytter til undervisning, turterreng og viltkorridorer i byggesonen. Langs vann og vassdrag kan elvekorridorer og bekkedrag være en del av grønnstrukturen.

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandringer og naturopplevelse. Naturopplevelsen er et viktig element i friluftslivet.

Innhold

Formålet med planen	4
Proessen og gjennomføring av planarbeidet	6
Framdriftsplan	7
Medvirkning	8
Økonomi	8
Utredninger	9

Formålet med planen

Målet med planarbeidet er å få vedtatt en kommunedelplan for grønnstruktur og friluftsliv basert på oppdatert kunnskap som legger føringer for videre arealbruk og drift av kommunens grønnstruktur og mange friluftsområder. Ønske om utbygging i grønne områder og i strandsonen er svært vanlig, og danner ofte grunnlag for konflikt. Det er derfor viktig med oppdatert kunnskap for å kunne sikre de kvalitetene som gjør byregionen attraktiv og konkurransedyktig også for fremtiden. Planen bygger opp under FNs bærekraftsmål som ble vedtatt høsten 2015. Planarbeidet vil ha direkte innvirkning på bærekraftsmål nummer 3, 11, 13, 15 og 17, med delmål 14.

Her følger en kort forklaring på de nevnte bærekraftsmåla:

3. God helse og livskvalitet: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

13. Stoppe klimaendringene: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem*

15. Livet på land: Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold

17.14) Oppnå en mer samstemt og helhetlig politikk for bærekraftig utvikling

Det er ønskelig at grønnstrukturen i byer og bebygde strøk skal ha en god kobling mot omkringliggende naturområder. Byens mange 100-meterskoger, kommunens fjorder og skjærgård, omlandets kulturlandskap og bymarka tett på byens sentrum er eksempler på hva som definerer viktige grønne kvaliteter for attraktiv byutvikling og friluftslivet. Kombinasjonen av urbane tilbud og nærhet til rekreasjon og naturopplevelser bidrar til trivsel og bedre livskvalitet for mange. For å sikre en god folkehelse i Porsgrunn er det viktig å jobbe kontinuerlig med å flette grønnstrukturen og den urbane strukturen sammen. Kartlegging av dekkningen av sentrumsnær grønnstruktur vil bidra til et bedre beslutningsgrunnlag i bygge- og plansaker.

Grønnstrukturen er også et viktig virkemiddel i klimaarbeidet. Grønnstrukturen kan for eksempel også gjelde områder for fordrøyning av overflatevann. I urbane miljøer med tette overflater vil kraftige nedbørsmengder føre til problemer med å kontrollere overvann. Bevisst utforming av grøntområder og åpne vannflater kan bidra til infiltrasjon og fordrøyning som gjør byene og tettstedene bedre rustet til å møte dagens og fremtidens klimaendringer. Attraktive gang- og sykkeltraseer kan også bidra til å øke hverdagsreiser til fots og på sykkel, og dermed bidra til reduserte klimagassutslipp og mindre støy.

Planprogrammets betydning

Planprogrammet inngår som en viktig første fase i planarbeidet der spørsmål og tema, samt rammene for gjennomføringen av planarbeidet skal fastsettes. Planprogrammet er i praksis en arbeids-, utrednings- og medvirkningsplan. Kravet til planprogram er ment å styrke medvirkningen i en tidlig fase og bidra til en målrettet og forutsigbar prosess. Kommunen kan selv bestemme hvor omfattende planprogrammet skal være, men klare føringer og rammer tidlig i prosessen øker sannsynligheten for et vellykket og tydelig sluttprodukt.

Proessen og gjennomføring av planarbeidet

Intern organisering

Planarbeidet skal gjennomføres i kommunal regi. Det er avdeling for plan og miljø ved Byutvikling som utarbeider kommunedelplanen. Formannskapet er prosjekteier og skal holdes orientert om framdriften. Rådmannens ledergruppe er administrativ styringsgruppe og vil ivareta helheten i prosjektet.

Kommunalsjef for miljø- og byutvikling står som ansvarlig for kvalitetssikring mot overordna føringer, koblingen mot de politiske organene og at gjennomføringen av prosjektet samsvarer med de føringer som ble satt i starten av prosjektets gang.

Om planarbeidet

Planarbeidet som skal ende med et konkret planforslag for en tematisk kommunedelplan for grønnstruktur og friluftsliv vil bestå av flere faser. Først skal det gjennomføres flere utredninger, hvor en rekke temaer skal kartlegges. Deretter må utredningene analyseres, før det vil bli pekt på konkrete tiltak basert på de funn som gjøres i analysen. Tiltakene vil utgjøre kommunedelplanens handlingsdel.

Kartleggingen av temaene grønnstruktur og friluftsliv er i hovedsak planlagt gjennomført av kommunen selv. Virksomhetene Kommunalteknikk og Byutvikling vil samarbeide om registrering i felt. Mange av temaene er allerede godt kartlagt i naturbase og i tidligere planarbeid. Det som gjenstår er å samle informasjonen og ved behov oppdatere denne. Unntaket er utredningen om «lokal luftkvalitet». Kommunen har ikke selv kompetanse på dette fagområdet, og det må derfor hentes inn ekstern bistand for å få utredet luftkvaliteten i Porsgrunn.

Temaene grønnstruktur og friluftsliv omfatter hele kommunen. Det kreves et høyt detaljeringsnivå for å kunne analysere og konkludere på dagens status. For ikke å utrede mer enn hva som er hensiktsmessig vil de temaene

som allerede vurderes som godt kartlagt ikke bli oppdatert i denne omgang. Dette gjelder for eksempel temaene naturmangfold og tur og rekreasjon, hvor eksisterende kunnskapsgrunnlag vil benyttes. Det vil i planforslaget bli presisert hvor kunnskapsgrunnlaget til eksisterende temaer er hentet fra. Hvis kunnskapsgrunnlaget vurderes som mangelfullt vil det bli tatt en vurdering av om temaet må utredes/oppdateres ytterligere.

Formannskapet varsler oppstart av planarbeidet og legger forslag til planprogram på høring i minimum 6 uker. I høringen vil alle berørte lag og foreninger, offentlige organisasjoner, frivillige og sektormyndigheter få mulighet til å uttale seg. Formannskapet fastsetter planprogrammet etter høring. Deretter starter arbeidet med å utarbeide selve planforslaget.

Fremdriftsplan

Arbeidet med kommunedelplanen er et komplekst og tidkrevende arbeid. Framdriftsplanen er et forsøk på realistisk tidsbruk, men må ses på som omtrentlig. Internt og eksternt samarbeid er nøkkelen til en kvalitativ plan, men gjør også framdriften mindre forutsigbar. I tillegg er selve kartleggingen ressurskrevende i seg selv.

Aktivitet/år	2020				2021			
	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
Oppstart og høring av forslag til planprogram								
Bearbeiding av planprogram								
Fastsetting av planprogram								
Utarbeidelse av planforslag inkl. utredninger								
Høring og offentlig ettersyn								
Bearbeiding av planforslag								
Planforslag til sluttbehandling								

Medvirkning

Det legges opp til en bredere medvirkningsprosess enn plan- og bygningslovens minstekrav, som er å åpne for formelle innspill ved oppstart og under høring. Administrasjonen foreslår åpne kontordager og informasjonsmøter som en mulighet for innbyggere, foreninger og lag å komme med innspill og spørsmål. Det er et mål å få gjennomført informasjonsmøtene ute i de enkelte bydelene, og de åpne kontordagene kan gjennomføres på biblioteket. Øvrige politiske utvalg, eldrerådet og kommunalt samarbeidsråd for mennesker med nedsatt funksjonsevne vil få anledning til å komme med innspill i høringen. All nødvendig informasjon om planarbeidet vil bli publisert på kommunens hjemmeside og i minst en lokalavis.

Covid-19

Medvirkningsprosessen vil følge de nasjonale rådene som blir gitt til enhver tid. Hvis det ikke tillates folkemøter/fysiske møter i den tiden medvirkningen skal foregå vil disse erstattes med digitale løsninger. Utvidet høringsfrist vil vurderes.

Økonomi

Kostnadene for utarbeiding av kommunedelplanen forventes stort sett å ligge innenfor vedtatt budsjett for virksomhet for Byutvikling. Dette inkluderer utredningene som foreslås gjennomført i utarbeidelsesfasen.

De fleste utredningene skal gjøres av kommunen selv. Utredningen om lokal luftkvalitet krever en type kompetanse kommunen ikke har i dag, og medfører behov for konsulentbistand. I løpet av planarbeidet vil behovet for oppdatering av eksisterende kunnskapsgrunnlag bli vurdert. Hvis temaene naturmangfold og tur og rekreasjon skal oppdateres vil det medføre økt ressursbruk.

Utredninger

Temaene som foreslås utredet er følgende:

Temaer	Metoder som er tenkt benyttet
Temaer som skal kartlegges	
Nærmiljøanlegg (Idrettsrelaterte anlegg rettet mot egenorganisert fysisk aktivitet)	Kartlegges i kommunal regi
Lekeplasser	Kartlegges i kommunal regi
Parker (Historiske parker/hager, hundeparker)	Kartlegges i kommunal regi
Grønne korridorer og pollineringskorridorer	Kartlegges i kommunal regi
100-meterskoger	Kartlegges i kommunal regi
Overvann	Kartlegges i kommunal regi
Stille soner (støysonekart)	Konsulentbistand (vurderes)
Lokal luftkvalitet (luftforurensning, kaldluftsområder)	Konsulentbistand
Temaer som baserer seg på eksisterende kunnskap	
Naturmangfold	Eksisterende kunnskapsgrunnlag benyttes, blant annet fra naburbase.no
Tur og rekreasjon (orienteringsløyper, turnett, ridentier, skiløper/lysløype)	Eksisterende kunnskapsgrunnlag benyttes, frilutslivrådet bistår med informasjon
Fjord- og skjærgårdslandskap	Eksisterende kunnskapsgrunnlag benyttes, kommunalteknikk bistår med informasjon

Temaer som ikke tas med i denne omgang	Begrunnelse
Universell utforming	Foreslås utredet i neste revisjon av planen. Planforslaget kan likevel gi strategiske føringer for universell utforming.
Belysning	Foreslås utredet i neste revisjon av planen. Planforslaget kan likevel gi strategiske føringer for belysning.

PORSGRUNN KOMMUNE

Servicesenteret: 35 54 70 00

Besøksadresse: Storgata 153

Postadresse: Postboks 128, 3901 Porsgrunn

www.porsgrunn.kommune.no

